

Avdelning: plan och miljö
Handläggare: Anne Hörnstein
Telefon: 08/508 28964
Fax: 08/508 28808
E-post: anne.hornstein@miljo.stockholm.se

MHN 2006-01-24 p 9.8

Förslag till detaljplan för del av fastigheten Åkeshov 1:1 inom stadsdelen Södra Ängby

Remiss från Stadsbyggnadsnämnden, S-Dp 2005-01378-54

Förslag till beslut

1. Tillstyrka detaljplaneförslaget under förutsättning att
 - Beräknad strålningsstyrka vid närmaste bostadshus och rekreationsytor visar att gränsvärdena ej överskrids
 - placeringen noggrant provas för att inte förfula naturlandskapet

Carl-Lennart Åstedt

Gustaf Landahl

Sammanfattning

Utbyggnaden av mobiltelefoninätet för 3G-tekniken innebär att ett betydande antal nya basstationer med master, teknikbyggnader m m behöver uppföras. Stadsbyggnadskontoret har till Miljö- och hälsoskyddsnämnden remitterat sju detaljplaner avseende basstationer för mobiltelefoni. En av dessa basstationer m m avses placeras inom del av fastigheten Åkeshov 1:1 på naturmark vid Bergslagsvägen nära tunnelbanestation Ängbyplan och naturreservat för Judarskogen. Masten ligger utanför reservatsgränsen men det finns risk att masten att verkar förfulande i reservatet. Miljöförvaltningen anser därför att masten bör flyttas något.

Statens strålskyddsinstitut uppger att det i dag inte finns några vetenskapliga belägg för att radiovågor från basstationer är skadliga om gränsvärdena iakttas. Gränsvärdena överskrids

Bilaga

inte i nu aktuellt ärende. Ofta känner dock boende i närområdet oro för om de kan påverkas av strålning från basstationen. Denna oro måste tas på allvar och beaktas.

Miljöförvaltningen föreslår att planförslaget bör tillstyrkas under förutsättning att naturvärdena på platsen basstationens placering utförs på ett sådant sätt att den inte verkar förfulande på miljön för naturreservatet. Vidare förutsätts att strålningsstyrkan vid närmaste bostadsbebyggelse och i rekreationsytor beräknas och att det av redovisningen framgår att gränsvärdena ej överskrids.

Bakgrund

Genom remiss från Stadsbyggnadsnämnden 2005-11-22 har rubricerat ärende överlämnats till Miljö- och hälsoskyddsnämnden för yttrande senast 2006-01-17. Stadsbyggnadskontoret har underrättats om att ärendet kan behandlas av Miljö- och hälsoskyddsnämnden tidigast vid sammanträde den 24 januari 2006. Syftet med detaljplanen är att göra det möjligt att uppföra en basstation som består av en mast och tillhörande teknikutrymmen med plats för fyra operatörer. Masten kommer att placeras intill tunnelbanestationen vid Ängbyplan, söder om Bergslagsvägen och nära naturreservatet Judarskogen. Stadsbyggnadskontoret handlägger ärendet med normalt planförfarande men utan föregående programsamråd. Förvaltningen kan enligt nämndens delegationsordning fatta beslut på nämndens vägnar i detaljplaneärenden som handläggs utan föregående programsamråd. Miljöförvaltningen bedömer dock att de nu aktuella ärendena angående mobiltelefonmaster är av principiell beskaffenhet och därför bör avgöras av Miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Strålning från mobiltelesystem enligt information från sex myndigheter

Flera myndigheter bevakar på Regeringens uppdrag frågor angående elektromagnetiska fält. De sex myndigheterna Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Post- och Telestyrelsen, Socialstyrelsen och Statens strålskyddsinstitut har gjort en sammanställning av fakta i informationsskriften "Strålning från mobiltelesystem."

Statens strålskyddsinstitut (SSI) är central tillsynsmyndighet med uppgift att skydda människor, djur och miljö mot skadliga verkningar av strålning. En av strålskyddsinstitutets uppgifter är att arbeta för en god avvägning mellan risk och nytta med strålning, så att individens risk begränsas. De gränsvärden som SSI rekommenderar baseras på de gränsvärden som anges i rekommendationer från FN:s världshälsoorganisation WHO och International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection, ICNIRP, en oberoende internationell strålskyddskommission för icke-joniserande strålning. Gränsvärdet ligger vid 2000 MHz (UMT eller 3 G) på 10 W/m² eller 61V/m.

Strålskyddsinstitutet har under de senaste åren gjort flera utredningar om strålningsförhållandena kring mobiltelefonmaster. Resultaten från SSI:s mätningar och beräkningar kan sammanfattas enligt följande:

- Gränsvärdena överskrids på enstaka meters avstånd rakt framför antennens strålande yta. I de fall då antennerna är placerade på master eller husfasader innebär detta att man normalt inte kan utsättas för nivåer över gränsvärdet. Om antennen är placerad på hustak så att t.ex. en sotare eller plåtslagare kan komma nära vid arbete på taket, så måste man vidta de försiktighetsåtgärder som krävs i Arbetsmiljöverkets författning.
- På avstånd större än något tiotal meter från antennerna är strålningsstyrkan mycket låg. För en högt placerad antenn kan högsta värde på marknivå uppgå till ca en tiondel av gränsvärdet. I många fall där allmänheten varit oroad, har strålningsstyrkan varit mindre än en tusendel av gränsvärdena.

- Antennerna har låg utstrålning i andra riktningar än framriktningen. För antenner placerade på husfasader innebär detta att strålningen i utrymmen bakom antennen är klart under gränsvärdena, i synnerhet som väggen har viss dämpande förmåga. Det är dock också helt klart att det kan förekomma strålning med fältstyrkor på enstaka V/m i dessa utrymmen. Det innebär inget strålskyddsproblem, men kan innebära en risk för störningar på känslig elektronisk utrustning. Vid behov ska operatören kunna redovisa radiovågornas styrka på områden där allmänheten kan vistas.
- Den tekniska utrustningen i basstationen och kablarna till antennen avger ingen strålning av betydelse. Helt nära kablarnas yta kan man i vissa fall med känslig mätutrustning mäta viss fältstyrka, dock långt under gränsvärdena.

SSI gör den sammanfattande bedömningen att basstationer för mobiltelefoni inte innebär någon risk ur strålskyddssynpunkt.

Socialstyrelsen uppger i sitt meddelandeblad nr 5/2002 bl a att det utifrån dagens kunskap inte finns skäl att anta att etablering av mobilstationer kan orsaka olägenhet för människors hälsa.

Förvaltningens synpunkter

Statens strålskyddsinstitut (SSI) har gjort flera utredningar angående strålningsförhållandena kring basstationsantennerna och bedömt att basstationsantennerna inte innebär någon risk ur strålskyddssynpunkt. Gränsvärdena överskrids endast inom några meters avstånd mitt framför antennen. I de fall antennen är placerade på master innebär detta enligt SSI att man inte kan utsättas för nivåer som överskrider referensvärdena.

Miljöförvaltningen konstaterar mot denna bakgrund att risken för hälsovådliga effekter orsakade av strålningen från mobilmaster är mycket liten. Miljööverdomstolen uttalade nyligen att mobilmaster av aktuellt slag omfattas av miljöbalkens definition på miljöfarlig verksamhet och därmed tillsynspliktig. Det finns risk för att mobilmasterna ger upphov till psykisk oro hos närboende. Detta i sig är tillräckligt för att masterna skall kunna anses medföra olägenhet för omgivningen enligt 9 kap. 1 § 3 miljöbalken. Det är därför viktigt att de boendes oro tas på allvar. Strålningsstyrkan vid närmaste bostadshus, daghem, lekplatser i närområdet bör därför beräknas. Det bör framgå att gränsvärdena inte överskrids.

Det är även viktigt att varken naturvårdsverkets riktvärden för externt industribuller SNV 1978:5) eller Socialstyrelsens riktvärden för buller inomhus (SOSFS 1996:7) överskrids. Av Stadsbyggnadskontorets planbeskrivning framgår att riktvärdena med god marginal kan innehållas.

Den aktuella masten ligger utanför naturreservatet för Judarskogen. Även verksamheter utanför naturreservatet kan få inverkan på reservatet. Miljöförvaltningen vill därför påminna om att i de fall detaljplaner eller bygglov för mobiltelefonmaster upphävs vid överklagan har grunden varit att inte tillräcklig naturhänsyn tagits och att mobilmasten verkat förfulande i naturmiljön. Förvaltningen förutsätter därför att Stadsbyggnadskontoret i det fortsatta detaljplanarbetet visar stor hänsyn till naturvärdena på platsen och placerar basstationen på ett sådant sätt att den inte verkar förfulande på miljön för naturreservatet. Nu föreslagna placering innebär att masten kommer mitt i blickfånget i den öppna delen av reservatet. Ev. skulle den visuella påverkan på reservatet minska om masten placeras längre åt öster där det finns vegetation.

Bilagor:

- Bilaga 1 Stadsbyggnadskontorets planbeskrivning 2005-11-22 angående detaljplan för del av fastigheten Åkeshov 1:1
- Bilaga 2 Plankarta 2005-11-22